

DOI: 10.26468/trakyasobed.1586556

Trakya University Journal of Social Sciences

Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği Revize Formunun Türkçeye Uyarlanması: Üstün Yetenekli ve Normal Çocuklarda Psikometrik Değerleri

The Adaptation of Revising the Child and Adolescent Perfectionism Scale: The Psychometric Measurements of in Gifted and Normal Children

Prof. Dr. Hakan Sarıçam^{1*}, Prof. Dr. Yeşim Fazlıoğlu²

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye

²Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Edirne, Türkiye

ÖZ

Bu çalışmanın amacı revize edilmiş Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeğini Türkçeye uyarlamak ve psikometrik değerlerini normal ve üstün yetenekli çocuklar üzerinde incelemektir. Araştırmanın katılımcılarını Türkiye’de farklı illerde normal gelişim gösteren (normal zekâya sahip) 411 çocuk ve ergen ile Bilim ve Sanat Eğitim Merkezlerine devam eden 130 ve üzeri IQ puanı almış akademik olarak üstün yetenekli 386 çocuk ve ergenler oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Revize Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği, (R-ÇEMÖ), Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Narsistik Hayranlık ve Rekabet Ölçeği kullanılmıştır. Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği’nin normal çocuklarda uyum iyiliği değerlerinin ki-kare (χ^2 , CMIN) = 265.57, serbestlik derecesi (df) = 96, χ^2/df = 2.77, Standartlaştırılmış Ortalama Karekök Artık (SRMR) = .055, Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) = .066, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) = .95, Uyum İyiliği İndeksi (GFI) = .93 ve Tucker-Lewis İndeksi (TLI) = .93 olduğu gözlenmiştir. Uyum geçerliği çalışmasında Olumlu Mükemmeliyetçilik Alt Ölçeği ile R-ÇEMÖ’nün alt boyutları arasında sırasıyla r = .37, .27, .28, .16 (p < .01) ilişkiler bulunmuştur. Ölçeğin normal zekâ düzeyindeki çocuklarda iç tutarlılık Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenirlik değerleri kendi yönelimli olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için α = .80, ω = .81; kendi yönelimli olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için α = .78, ω = .79; sosyal olarak belirlenmiş olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için α = .82, ω = .82; sosyal olarak belirlenmiş olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için α = .89, ω = .89 hesaplanmıştır. Aynı formun üstün yetenekli öğrencilerdeki uyum iyiliği değerleri CMIN/df = 2.85, CFI = .94, GFI = .92, IFI = .94, NFI = .91, RMSEA = .069, SRMR = .06, TLI = .92 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin üstün yeteneklilerde iç tutarlılık Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenirlik değerleri kendi yönelimli olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için α = .77, ω = .79; kendi yönelimli olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için α = .80, ω = .81; sosyal olarak belirlenmiş olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için α = .79, ω = .79; sosyal olarak belirlenmiş olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için α = .89, ω = .89 hesaplanmıştır. Ölçeğin normal ve üstün yetenekli çocuklarda psikometrik değerleri alanyazındaki ölçütler ile tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Mükemmeliyetçilik, üstün yetenekli, ölçek

***Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Prof. Dr. Hakan Sarıçam

E-posta: hakansaricam@gmail.com

ORCID: orcid.org/0000-0002-8723-1199

Geliş Tarihi/Received: 19.11.2024

Kabul Tarihi/Accepted: 07.10.2025

Epub: 17.11.2025

Atıf/To cite this article: Sarıçam, H., & Fazlıoğlu, Y. (2025). Çocuk ve ergen mükemmeliyetçilik ölçeği revize formunun Türkçeye uyarlanması: Üstün yetenekli ve normal çocuklarda psikometrik değerleri. *Trakya University Journal of Social Sciences*, Advance online publication. <https://doi.org/10.26468/trakyasobed.1586556>

©Telif Hakkı 2025 Yazar. Trakya Üniversitesi adına Galenos Yayınevi tarafından yayımlanmaktadır. Creative Commons Atıf (CC BY) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmaktadır. Copyright© 2025 The Author. Published by Galenos Publishing House on behalf of Trakya University. Licensed under a Creative Commons Attribution (CC BY) 4.0 International License.

ABSTRACT

The aim of this study was to adapt the Revising Child and Adolescent Perfectionism Scale into Turkish and to assess its psychometric values in both gifted and normal children. The participants of the study are 411 normally developing children and adolescents from different cities in Türkiye and 386 gifted children and adolescents with an IQ score of 130 and above who are attending Science and Art Centers. Revising the Child and Adolescent Perfectionism Scale, The Positive and Negative Perfectionism Scale, and The Narcissistic Admiration and Rivalry Scale were used as data collection tools. It was observed that the goodness of fit values of the Child and Adolescent Perfectionism Scale in normal children were chi-square minimum (CMIN) = 265.57, degrees of freedom (df) = 96, CMIN/df = 2.77, Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = .055, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = .066, Comparative Fit Index (CFI) = .95, Goodness of Fit Index (GFI) = .93, and Tucker–Lewis Index (TLI) = .93. In the concurrent validity study, $r = .37, .27, .28, .16$ ($p < .01$) relationships were found between the Positive Perfectionism Subscale and the subscales of the Revised Child and Adolescent Perfectionism Scale, respectively. The internal consistency Cronbach's alpha and McDonald Omega reliability values of the scale were calculated as $\alpha = .80$, $\omega = .81$ for positive self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .78$, $\omega = .79$ for negative self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .82$, $\omega = .82$ for positive socially prescribed perfectionism subscale; $\alpha = .89$, $\omega = .89$ for negative socially prescribed perfectionism subscale in normal students. The goodness of fit values of the same form in gifted students were determined as CMIN/df = 2.85, CFI = .94, GFI = .92, IFI = .94, NFI = .91, RMSEA = .069, SRMR = .06, TLI = .92. The internal consistency Cronbach's alpha and McDonald Omega reliability values of the scale were calculated as $\alpha = .77$, $\omega = .79$ for positive self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .80$, $\omega = .81$ for negative self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .79$, $\omega = .79$ for positive socially prescribed perfectionism; $\alpha = .89$, $\omega = .89$ for negative socially prescribed perfectionism in gifted students. Psychometric values were discussed with the criteria in the literature.

Keywords: Perfectionism, gifted and talented, scale

EXTENDED ABSTRACT

Perfectionism is defined as a tendency to set excessively high performance standards and then to evaluate one's performance in an overly critical manner. Perfectionism involves high performance standards accompanied by tendencies to evaluate one's own behavior in an overly critical manner. Psychological problems associated with perfectionism are probably more closely related to these critical evaluative tendencies than to the setting of excessively high standards (Frost et al, 1990).

The importance of gifted individuals in the development and welfare of societies and their progress and influence in industry, science and technology, art, and education sectors cannot be denied (Ciğerci, 2006; Koç, 2015; 2016; Sarıçam, 2024). It has been stated that perfectionism is a typical characteristic of giftedness (Parker, 2000; Parker, 2002). According to some researchers, unrealistic expectations originating from perfectionism cause stress, anxiety, depression, and suicide (Callahan, 1993; Christopher & Shewmaker, 2010; Hewitt & Dyck, 1986; Hewitt et al., 1992; Hewitt & Flett, 1993; Huprich et al., 2008).

In the related national literature, it is possible to find scales assessing perfectionism. For example, Positive and Negative Perfectionism Scale (Kırdök, 2005), Adaptive-Maladaptive Perfectionism Scale (Uz Baş, 2010), Frost Multidimensional Perfectionism Scale (Kağan, 2011), Child-Adolescent Perfectionism Scale-Short Form (Yıldırım & Balcı Çelik, 2022), and etc. Almost none of these scales have been standardized in gifted children. The aim of this study was to adapt the Revising Child and Adolescent Perfectionism Scale into Turkish and to examine the psychometric values of the scale in normal and gifted children.

The participants of the study are 411 normally developing children and adolescents from different cities in Türkiye and 386 gifted children and adolescents with an IQ score of 130 and above who are attending Science and Art Centers from different cities in Türkiye.

Revising the Child and Adolescent Perfectionism Scale, The Positive and Negative Perfectionism Scale, and The Narcissistic Admiration and Rivalry Scale were used as data collection tools.

After obtaining permission to use the scales, they were translated into Turkish by the researchers, and their suitability was tested with artificial intelligence-supported translation programs. An application package including the Turkish form, personal information form, and scales was prepared, and an application was made to the relevant authorities for application permission. Pearson product-moment correlation analysis was used to examine possible relationships between the mean scores of child and adolescent perfectionism, positive and negative perfectionism, narcissistic admiration, and rivalry variables, and path analysis was used for construct validity. Licensed AMOS-supported SPSS 23 and JASP 0.18.3.0 programs were used for data analysis.

EXTENDED ABSTRACT

It was observed that the goodness of fit values of the Child and Adolescent Perfectionism Scale in normal children were chi-square minimum (CMIN) = 265.57, degrees of freedom (df) = 96, CMIN/df = 2.77, Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = .055, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = .066, Comparative Fit Index (CFI) = .95, Goodness of Fit Index (GFI) = .93, and Tucker-Lewis Index (TLI) = .93. In the concurrent validity study, $r = .37, .27, .28, .16$ ($p < .01$) relationships were found between the Positive Perfectionism Subscale and the subscales of the Revised Child and Adolescent Perfectionism Scale, respectively. The internal consistency Cronbach's alpha and McDonald's Omega reliability values of the scale were calculated as $\alpha = .80, \omega = .81$ for positive self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .78, \omega = .79$ for negative self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .82, \omega = .82$ for positive socially prescribed perfectionism subscale; $\alpha = .89, \omega = .89$ for negative socially prescribed perfectionism subscale in normal students. The goodness of fit values of the same form in gifted students were determined as CMIN/df = 2.85, CFI = .94, GFI = .92, IFI = .94, NFI = .91, RMSEA = .069, SRMR = .06, TLI = .92. The internal consistency Cronbach's alpha and McDonald's Omega reliability values of the scale were calculated as $\alpha = .77, \omega = .79$ for positive self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .80, \omega = .81$ for negative self-oriented perfectionism subscale; $\alpha = .79, \omega = .79$ for positive socially prescribed perfectionism; $\alpha = .89, \omega = .89$ for negative socially prescribed perfectionism in gifted students.

In this study, the psychometric values of the Revised Child and Adolescent Perfectionism Scale were examined with 4 sub-factors in both gifted students and students with normal intelligence. Since the distinction between positive and negative perfectionism is clearly made in the literature, the study was conducted on four sub-factors in this study, although a total score was taken in the original. According to the findings and discussions obtained from construct validity, concurrent validity, internal consistency reliability and item analysis, the scale can be used as a valid and reliable measurement tool to assess perfectionism in both gifted children and children with normal intelligence levels.

Giriş

Tarihsel olarak, mükemmeliyetçilik kavramına yoğun ilgi süregelmıştır (örneğin, Adler, 1956; Burns, 1980; Hamachek, 1978; Hewitt et al., 2017; Hollender, 1965; Horney, 1950; Missildine, 1963; Pacht, 1984; Stoeber, 2018). Adler'e göre, "mükemmellik için çabalama, hayatın bir parçası, bir gayret, bir dürtü, hayatın onsuz düşünülemeyeceği bir şey olması anlamında doğuştan gelir" (Ansbacher & Ansbacher, 1956, s. 104). Mükemmeliyetçilik, aşırı yüksek performans standartları belirlemeye ve daha sonra kişinin performansını aşırı eleştirel bir şekilde değerlendirmeye yönelik bir eğilim olarak tanımlanmaktadır. Mükemmeliyetçilik, kişinin kendi davranışlarını aşırı eleştirel bir şekilde değerlendirme eğilimlerinin eşlik ettiği yüksek performans standartlarını içerir. Mükemmeliyetçilikle ilişkili psikolojik sorunlar muhtemelen aşırı yüksek standartların belirlenmesinden çok bu eleştirel değerlendirme eğilimleriyle daha yakından ilişkilidir (Frost vd., 1990).

Mükemmeliyetçilik kavramının odak noktasında arzu düzeyi, başarı ihtiyacı ve A tipi davranışlar yer alır (Fang & Liu, 2022; Frost vd., 1990). Bununla birlikte, Burns (1980) mükemmeliyetçiliğin işlevsel yönünden; Hamachek (1978) ve Hollender (1965) ise bir kişilik stili olarak nasıl gelişebileceğinden bahsetmiştir. Mükemmeliyetçi davranış, uyum veya başarıda olumlu bir faktör olarak tanımlansa da

(Hamachek, 1978), tipik olarak yaygın bir nevrotik tarz olarak görülmüştür (Burcaş & Cretu, 2021; Flett vd., 1989; Pacht, 1984). Hatta Hamachek (1978) normal ve nevrotik mükemmeliyetçilik olarak bir ayrıma gitmiştir. Normal mükemmeliyetçilik, kendisi için yüksek standartlar belirlerken "durum izin verdiği ölçüde daha az kesin olma konusunda özgür hissedebilmeyi" içerir. Öte yandan nevrotik mükemmeliyetçilikte, yüksek standartlar belirlenir ancak hata yapmak için çok az serbestlik vardır, bu nedenle nevrotik mükemmeliyetçiler hiçbir şeyin yeterince eksiksiz veya iyi yapıldığını hissetmezler (Sarıçam, 2024).

Mükemmeliyetçilik, DSM-III'te bir tanı için ana belirtilerinden birisidir ve çeşitli psikopatolojilerin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynamaktadır (Frost vd., 1990). Patterson vd. (2021), literatürde mükemmeliyetçilikle doğrudan bağlantılı birçok olumsuz sonucun olduğunu belirtmişlerdir. Hewitt ve Flett (1993), mükemmeliyetçi kişilerde uyumsuz öz değerlendirme, kişisel yetersizlik ve nevrotik kendinden şüphe duygusu bulunduğunu ve bunlara, küçük davranışsal hataları bile dramatize etme işlevine hizmet eden patolojik bir öz değerlendirme sisteminin eşlik ettiğini öne sürmektedirler.

Mükemmeliyetçilik, karakteristik başarısızlık, suçluluk, kararsızlık, erteleme, utanç ve düşük öz saygı gibi çeşitli olumsuz sonuçlarla doğrudan ilişkilendirilmiştir (Raudasoja vd., 2022; Rice vd., 2012; Stoeber vd., 2007). James vd., (2015) mükemmeliyetçilerin genellikle öz eleştirel kaygılı ve stresli

olduklarını bildirmiştir. Uzun zamandır mükemmeliyetçilik ile kaygı arasında bir ilişki olduğu savunulmaktadır (Wheeler vd., 2011). Bununla birlikte, Lenton-Brym ve Antony'nin (2020) belirttiğine göre uyumsuz mükemmeliyetçilik ile kaygı arasındaki bağlantı çok daha güçlüdür. Schuler (2002), uyumsuz mükemmeliyetçilerin yaşadığı kaygı düzeyinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmanın Önemi

Mükemmeliyetçilik, nevrotik bir yapı olarak, hata yapmama anlayışı üzerine kurulmuştur (Hamachek, 1978). Ek olarak, mükemmeliyetçiler genellikle değerlerini ulaşılmaz hedefler üzerine kurarlar ve yaşamlarını kendi belirledikleri kurallarla yönetirler (Hewitt vd., 1991). Bu nedenle mükemmeliyetçilik parametrelerinin korelasyonları daha çok psikopatolojik yönlerden ele alınmıştır (Flett vd., 2011; Frost vd., 1990; Wyatt & Gilbert, 1998).

Araştırmalar sonucunda mükemmeliyetçiliğin duygu durum bozuklukları (Einstein vd., 2000; Hewitt vd., 2022), anksiyete bozuklukları (Ferber vd., 2024), yeme bozuklukları (Castro vd., 2004), kişilik bozuklukları (Huprich vd., 2008) ile doğrudan ilişkisi tespit edilmiştir. Mükemmeliyetçilik ve ruh sağlığı temel teorisine göre, pozitif mükemmeliyetçilik ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif bir ilişki olduğu gibi psikolojik sıkıntı ve olumsuz mükemmeliyetçilik arasında da pozitif bir ilişki vardır. Negatif (nevrotik) mükemmeliyetçilik, psikolojik iyi oluş ile negatif korelasyona sahiptir (Park & Jeong, 2015).

Toplumların gelişiminde, refahında sanayi, bilim ve teknoloji, sanat, eğitim sektörlerinde ilerlemesinde ve söz sahibi olmasında üstün yetenekli bireylerin önemi ret edilemez bir olgudur (Çiğerci, 2006; Koç, 2015; 2016; Sarıçam, 2024). Mükemmeliyetçiliğin tipik bir üstün yeteneklilik özelliği olduğu belirtilmiştir (Parker, 2000; Parker, 2002). Silverman'ın (1993, 2013) belirttiği üzere üstün yetenekli bireylerin içsel ve dışsal faktörlerin bir kombinasyonu nedeniyle hem olumlu hem de olumsuz mükemmeliyetçilik biçimlerine daha duyarlıdır. Üstün yetenekli bireylerde en iyisi benim (ustalık) algısı ve yüksek standartlar mükemmeliyetçiliğin içsel kaynaklarındandır. Aile, öğretmen, akran beklentileri ise mükammeliyetçiliğin dışsal kaynaklarından olup sosyal yönelimli mükemmeliyetçiliği desteklemektedir (Hewitt & Flett, 1993; Sarıçam, 2024; Yang vd., 2015). Buna paralel olarak mükemmeliyetçilik temelli gerçekçi olmayan beklentiler, stres, anksiyete, depresyon ve intihar gibi sorunlara sebep olmaktadır (Callahan, 1993; Christopher & Shewmaker, 2010; Hewitt & Dyck, 1986; Hewitt & Flett, 1993; Hewitt vd., 1992; Huprich vd., 2008). Öte taraftan mükemmeliyetçi özellikler yüksek başarıyı getirebilir ve titiz çalışmaya motivasyon sağlayabilir (Chan, 2009). Bir başka ifadeyle olumlu mükemmeliyetçilik üstün yetenekli bireylerde oldukça sık gözlenebilen bir karakteristiktir. Fakat

olumlu mükemmeliyetçilik diyerek abartıldığında ve ihmal edildiğinde yaratıcılığı, risk almayı ve duygusal iyi oluşu olumsuz etkilemektedir (Callard-Szulgit, 2003; Tadik vd., 2017). Dolayısıyla üstün yetenekli olsun olmasın çocuk ve ergenlerde mükemmeliyetçiliğin bir kişilik özelliği olarak görülmesinin ötesinde ruh sağlığı için bir risk faktörü olduğu da göz ardı edilmemeli, mükemmeliyetçiliği farklı boyutlarıyla değerlendiren ölçme araçları alanyazına kazandırılmalıdır.

İlgili ulusal alanyazında mükemmeliyetçiliği değerlendiren ölçeklere rastlamak mümkündür. Örneğin Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği (OOMÖ) (Kırdök, 2005), Uyumlu-Uyumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği (Uz Baş, 2010), Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik (Kağan, 2011), Çocuk-Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği-Kısa Formu (Yıldırım & Balcı Çelik, 2022). Yukarıda bahsedilen bu ölçeklerin çoğu üstün yetenekli çocuklarda standardizasyonu yapılmamış ölçeklerdir. Bu çalışmanın amacı Revize Edilmiş Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği'ni Türkçeye uyarlamak ve ölçeğin psikometrik değerlerini normal ve üstün yetenekli çocuklar üzerinde incelemektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama çalışması olarak planlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'de farklı illerde normal gelişim gösteren (normal zekâya sahip) 411 çocuk ve ergen ile Bilim ve Sanat Eğitim Merkezlerine (BİLSEM) devam eden 130 ve üzeri IQ puanı almış akademik olarak üstün yetenekli çocuk ve ergenler oluşturmaktadır. Çalışmanın ilk aşamasında ölçeklerin Türk kültürüne uyarlanması ve kısa formların oluşturulması için 411 ortaokul ve lise öğrencisine uygulama yapılmıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında karşılaştırma analizleri için normal zekâ düzeyindekilere yakın yaş grubunda tabakalı örnekleme ile seçilmiş 386 üstün yetenekli öğrenci çalışma grubunda yer almıştır. Normal gelişim gösteren öğrencilerin yaşları 9 ile 19 arasında değişmekte olup yaş ortalamaları 14.87'dir (standart sapma [SS] = 2.28). Üstün yetenekli/zekâlı öğrencilerin yaşları 9 ile 18 arasında değişmekte olup yaş ortalamaları 11.89'dur (SS = 2.17).

Veri Toplama Aracı

Revize Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği (R-ÇEMÖ): Çocuk ve ergenlerin mükemmeliyetçilik düzeyini değerlendirmek için Yang vd. (2015) tarafından revize edilen ölçek 16 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Puanlaması ise 1–5 arasında derecelendirmeli olup Likert tipi bir ölçektir. Orijinal formun DFA uyum iyiliği değerleri CFI = .95, NNFI

= .94, RMSEA (90% güven aralığı [GA]) = .065 [.057, .074], SRMR = .055 olarak bulunmuştur. Akademik başarı motivasyonu ile ölçeğin bütünü ve alt boyutları arasında sırasıyla $r = .49, .44, .30, .34, .37$ pozitif ilişkiler bulunmuştur. Öğrenme stresi ile ölçeğin bütünü ve alt boyutları arasında sırasıyla $r = -.27, -.42, -.10, -.20, -.15$ negatif ilişkiler bulunmuştur. Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik değerleri ölçeğin bütünü için $\alpha = .85$; Kendi yönelimli olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .76$; Kendi yönelimli olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .71$; Sosyal olarak belirlenmiş olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .68$, Sosyal olarak belirlenmiş olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .84$ olarak hesaplanmıştır.

OOMÖ: Kırdök (2004) tarafından çocuk ve ergenlerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerini değerlendirmek için geliştirilen OOMÖ, 17 maddeden oluşan ve 4'ü puanlamayla doldurulan kendini değerlendirmeye yönelik bir ölçeğe sahiptir. OOMÖ'nün olumlu mükemmeliyetçilik alt ölçeğinden (10 madde, 1, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16) alınabilecek puan 10 ile 40 arasında, olumsuz mükemmeliyetçilik alt ölçeğinden (7 madde, 2, 4, 8, 10, 13, 15, 17) alınabilecek puan ise 7 ile 28 arasında değişmektedir. Ölçeğin alt ölçekleri olan olumlu mükemmeliyetçilik ile olumsuz mükemmeliyetçilik arasında negatif yönde düşük bir ilişki ($r = -.19, p < .01$) bulunmuştur. Olumlu Mükemmeliyetçilik alt ölçeği Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .81$; madde toplam puan korelasyonları .43 ile .55 arasında değişmektedir. Olumsuz Mükemmeliyetçilik alt ölçeği Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .78$, madde toplam puan korelasyonları ise .48 ile .55 arasında değişmektedir. Bu çalışmada McDonald Omega güvenirlik katsayısı Olumlu Mükemmeliyetçilik alt ölçeği tüm gruplarda $\omega = .88$, Olumsuz Mükemmeliyetçilik alt ölçeği için tüm gruplarda McDonald Omega güvenirlik katsayısı $\omega = .83$ bulunmuştur.

Narsistik Hayranlık ve Rekabet Ölçeği (NHRÖ)-Kısa Formu: Back vd. (2013) tarafından geliştirilen NHRÖ, büyüklenmeci narsisizm ile ilgili değerlendirme yapmak için kullanılmaktadır. Ölçeğin uzun ve kısa olmak üzere 2 ayrı formu bulunmaktadır. Ölçek 6'lı şekilde dereceli puanlamaya sahiptir. Bu çalışmada 6 maddelik kısa formu tercih edilmiştir. Ülkemizdeki uyarlama çalışmasında Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) sonucu uyum iyiliği değerleri $\chi^2(8, n = 420) = 6.95, p > .05$; CFI = 1.00; NFI = .99; NNFI = 1.00; SRMR = .018; RMSEA = .00 (.00-.052). Ölçeğin faktör yük değerleri .54 ile .74 arasındadır. Düzeltilmiş madde toplam puan korelasyonları .39 ile .61'dir. Ölçeğin bütününe ait Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .72$, Hayranlık alt boyutu için $\alpha = .75$ ve Rekabet alt boyutu için $\alpha = .62$ bulunmuştur (Demirci ve Ekşi, 2017). Bu çalışmada ölçeğin bütününe ait Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenirlik katsayısı normal çocuk ve ergenlerde $\alpha = .72, \omega = .72$, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde $\alpha = .70, \omega = .69$ (üst

değer $\omega = .74$) hesaplanmıştır. Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenirlik katsayısı Hayranlık alt boyutu için normal çocuk ve ergenlerde $\alpha = .76, \omega = .76$; üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde $\alpha = .74, \omega = .74$ ve Cronbach alfa ve McDonald Omega iç tutarlılık katsayısı Rekabet alt boyutu için normal çocuk ve ergenlerde $\alpha = .56$, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde $\alpha = .65; \omega = .67$ bulunmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Ölçeklerin kullanım izinleri alındıktan sonra Türkçeye çevirileri araştırmacılar tarafından yapılmış olup, uygunluğu yapay zekâ destekli çeviri programlarıyla sınanmıştır. Araştırmacılar aynı zamanda dilsel eşdeğerlik yapma yetkinliğine sahip olup oluşturdukları Türkçe versiyonu İngilizce dil dersi okutmanlarına teyit ettirmiştir. Türkçe form, kişisel bilgi formu ve ölçeklerin yer aldığı bir uygulama paketi hazırlanmış, ilgili makamlara uygulama izni için başvuru yapılmıştır. Etik kurul izni, MEB izinleri ve aile onamları alınarak tüm illerdeki BİLSEM yetkilileri ile iletişime geçilerek hangilerinde uygulama daha kolay yapılacağı ile ilgili ön görüşmelerden sonra ulaşımı kolay illere araştırmacı tarafından gidilmiş, geri kalan uzak illere uygulama paketinin Google ankette oluşturulmuş link verilerek öğrencilerin doldurması sağlanmıştır. Normal çocuklar örneklemini için Sivas ilindeki çocuk ve ergenlerden yüzyüze veri toplanılmıştır. Veriler toplandıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılarak çözümleme sürecine geçilmiştir.

Verilerin analizi için öncelikle uç değerler ve normallik kriterlerine bakılmıştır. Normallik varsayımlarında en uç değer kabul edilen/marjinal değerler esas alınarak parametrik çözümleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Çocuk ve ergen mükemmeliyetçilik, olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik, narsistik hayranlık ve rekabet değişkenlerinin ortalama puanları arasında olası ilişkileri incelemek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi, yapı geçerliği için yol analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde lisanslı AMOS destekli SPSS 23 ve JASP 0.18.3.0 programı kullanılmıştır. GA olarak 95% ($p < .05$) esas alınmıştır.

DFA sonucu uyum iyiliği endekslerini değerlendirmek için alanyazındaki ölçütler derlenmiş olup Tablo 1'de sunulmuştur.

Araştırmanın Etik İzinleri

Bu çalışmada bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine bağlı kalınmış ve gerekli etik kurul izni alınmıştır. Etik kurul izni kapsamında; (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu), 07.07.2021 tarihinde, 51 nolu karar ile E-60263016-050.06.04-55721 sayılı belge alınmıştır.

Tablo 1. Uyum iyiliği değerleri ölçütleri

Uyum endeksleri	R-ÇEMÖ normal/üstün	Mükemmel/çok iyi uyum ölçütleri	Kabul edilebilir/iyi uyum ölçütleri	Uyum zayıf/kötü (marjinal uyum)
χ^2 (CMIN)/df	2.77/2.85	$0 \leq \text{CMIN}/df \leq 2$	$2 < \text{CMIN}/df \leq 3$	$3 < \text{CMIN}/df \leq 5$
AGFI		$.95 \leq \text{AGFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{AGFI} < .95$	$.85 \leq \text{AGFI} < .90$
CFI	.95/.94	$.95 \leq \text{CFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{CFI} < .95$	
GFI	.96/.92	$.95 \leq \text{GFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{GFI} < .95$	
IFI	/.94	$.95 \leq \text{IFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{IFI} < .95$	$.80 \leq \text{IFI} < .90$
NFI	/.91	$.95 \leq \text{NFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{NFI} < .95$	
RFI		$.95 \leq \text{RFI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{RFI} < .95$	
RMSEA	.066/.069	$0 \leq \text{RMSEA} \leq .05$.06'dan düşük/yakın olmalı	$.051 \leq \text{RMSEA} \leq .08$	$.08 < \text{RMSEA} \leq .10$
SRMR	.055/.060	$0 \leq \text{SRMR} \leq .05$	$.05 < \text{SRMR} \leq .08$	$.08 < \text{SRMR} \leq .10$
TLI (NNFI)	.93/.92	$.95 \leq \text{TLI} \leq 1.00$	$.90 \leq \text{TLI} < .95$	

(akt. Sarıçam, 2024, s. 180).

Bulgular

Normal Çocuklarda Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeğinin Psikometrik Özellikleri

Ölçeğin yapı geçerliği için normal zekâya sahip 411 ortaokul ve lise öğrencisinde elde edilen verilere Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve DFA uygulanmıştır. Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) örneklem uygunluk katsayısı .89, $df = 120$ ve Barlett Küresellik testi 3319.075 ($p < .01$) bulunmuştur. Daha sonra temel bileşenler analizi ile döndürme uygulanarak AFA yapılmış sonuçlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2’de görüldüğü üzere AFA sonucu 16 madde ve 4 boyutlu model toplam varyansın 67.95%’ini açıklamaktadır. Madde faktör yükleri .58 ila .86 arasında sıralanmaktadır. AFA sonucu elde edilen modelin doğrulanması için DFA yapılmış olup uyum iyiliği değerleri $\text{CMIN}/df = 3.89$, $\text{SRMR} = .06$, $\text{RMSEA} = .08$, $\text{CFI} = .91$, $\text{GFI} = .89$, $\text{TLI} = .89$ şeklinde bulunmuştur. Daha iyi değerler elde etmek için e11-e12 ve e10-e14 arasında 2 tane modifikasyon yapılmış ve path diyagramı Şekil 1’de gösterilmiştir.

R-ÇEMÖ’ye ait uyum iyiliği değerlerinin $\text{CMIN} = 265.57$, $df = .96$, $\text{CMIN}/df = 2.77$, $\text{SRMR} = .055$, $\text{RMSEA} = .066$, $\text{CFI} = .95$, $\text{GFI} = .93$, $\text{TLI} = .93$ olduğu gözlenmiştir. Madde faktör yükleri .55 ila .87 arasında değişmektedir.

Uyum geçerliği çalışmasında olumlu mükemmeliyetçilik alt ölçeği ile R-ÇEMÖ’nün alt boyutları arasında sırasıyla $r = .37$, $.27$, $.28$, $.16$ ($p < .01$) ilişkiler bulunmuştur. Olumsuz mükemmeliyetçilik alt ölçeği ile R-ÇEMÖ’nün alt boyutları arasında sırasıyla $r = .17$, $.42$, $.16$, $.27$ ($p < .01$) ilişkiler bulunmuştur. Uyum geçerliği/eşzamanlı geçerlilik, özellikle ölçek uyarlaması bağlamında, yapı doğrulamasının kritik bir bileşenidir (Shou vd., 2022). ÇEMÖ’nün puanlarının aynı

anda uygulanan yerleşik, teorik olarak benzer OOMÖ’nün puanlarıyla düşük-orta düzeyde ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür anlamlı ilişkiler R-ÇEMÖ’nün yapısının dilsel veya kültürel değişikliklere rağmen sabit kaldığına dair ampirik destek sağlamaktadır (Chapman & Gillespie, 2019).

Ölçeğin Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenirlik katsayısı kendi yönelimli olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .80$, $\omega = .81$, kendi yönelimli olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .78$, $\omega = .79$, sosyal olarak belirlenmiş olumlu

Tablo 2. Temel bileşenler analizi sonuçları

Madde numarası	Alt boyutlar			
	1	2	3	4
RCEM1				.776
RCEM2				.807
RCEM3				.663
RCEM4		.577		
RCEM5		.795		
RCEM6		.808		
RCEM7		.627		
RCEM8			.756	
RCEM9			.830	
RCEM10			.743	
RCEM11	.711			
RCEM12	.794			
RCEM13	.841			
RCEM14	.858			
RCEM15	.634			
RCEM16	.734			
Toplam varyans %	24.029	15.116	14.492	14.315

mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .82$, $\omega = .82$, sosyal olarak belirlenmiş olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .89$, $\omega = .89$ hesaplanmıştır. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .46 ila .79 arasında değişmektedir.

Üstün Yetenekli Çocuklarda Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeğinin Psikometrik Özellikleri

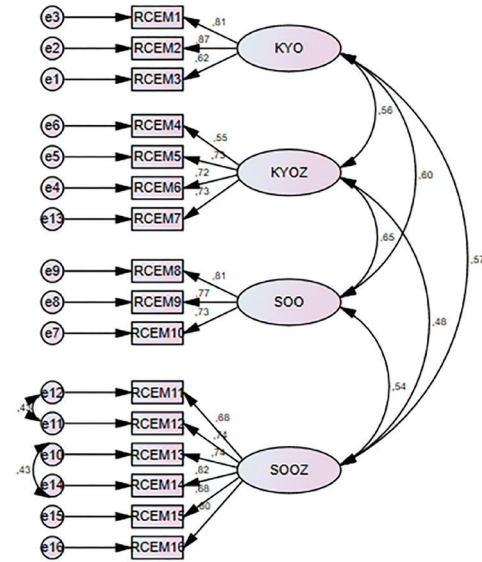
Önceki çalışmadan elde edinilen 16 maddelik R-ÇEMÖ'nün psikometrik değerleri 386 üstün yetenekli çocuk ve ergen üzerinden yeniden incelenmiştir. KMO örneklem uygunluk katsayısı .89, $df = 120$ ve Barlett Küresellik testi 3319.075 ($p < .01$) bulunmuştur. Daha sonra temel bileşenler analizi ile döndürme uygulanarak AFA yapılmış sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü üzere AFA sonucu 16 madde ve 4 boyutlu model toplam varyansın 67.28%'ini açıklamaktadır. Madde faktör yükleri .41 ila .88 arasında sıralanmaktadır. AFA sonucu elde edilen modelin doğrulanması için model ve faktör yapısı belli olduğu için iki modifikasyonlu uygulama ile DFA çalıştırılmış, path diyagramı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde R-ÇEMÖ'ye ait uyum iyiliği değerlerinin $\chi^2 = 273.435$, $df = .96$, $CMIN/df = 2.85$, $CFI = .94$, $GFI = .92$, $IFI = .94$, $NFI = .91$, $RMSEA = .069$, $SRMR = .06$, $TLI = .92$ olduğu gözlenmiştir. Madde faktör yükleri .51 ila .88 arasında, hata varyansları ile .21 ile .92 arasında değişmektedir. Bununla birlikte her bir maddenin bağlı bulunduğu faktöre yol katsayılarına ait t değerleri (10.04–20.87) manidardır. Ayrıca her bir maddenin varyansına ait t değerleri (CR) 5.69 ile 13.20 arasında olup, manidardır ($p < .001$). Bu ifadelerle dayanarak DFA analizi sonrası maddelerin ilgili oldukları faktörleri 99% GA'da doğruladığı ($p = .000$) söylenebilir.

Uyum geçerliği çalışmasında NHRÖ-Kısa Formu ile R-ÇEMÖ'nün alt boyutları arasında sırasıyla $r = .35$, $.37$, $.24$, $.36$ ($p < .01$) pozitif ilişkiler bulunmuştur. R-ÇEMÖ ile mevcut doğrulanmış NHRÖ-KF ile arasındaki istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar, değerlendirilen yapının dilsel veya kültürel değişikliklere rağmen sabit kaldığına dair ampirik destek sağlamaktadır (Lin & Yao, 2024).

Ölçeğin iç tutarlılık Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenilirlik değerleri kendi yönelimli olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .77$, $\omega = .79$; kendi yönelimli olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .80$, $\omega = .81$; sosyal olarak belirlenmiş olumlu mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .79$, $\omega = .79$, sosyal olarak belirlenmiş olumsuz mükemmeliyetçilik boyutu için $\alpha = .89$, $\omega = .89$ hesaplanmıştır. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .45 ila .76 arasında değişmekte olup her bir ilişki $p < .01$ düzeyinde anlamlıdır.

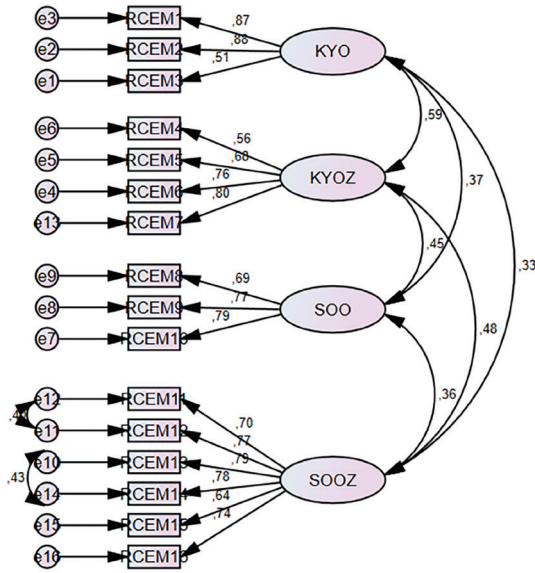
Şekil 1. R-ÇEMÖ'nün normal zekâya sahip çocuklarda yol diyagramı

Tablo 3. Temel bileşenler analizi sonuçları

Madde numarası	Alt boyutlar			
	1	2	3	4
RCEM1				.885
RCEM2				.847
RCEM3				.413
RCEM4		.769		
RCEM5		.741		
RCEM6		.770		
RCEM7		.677		
RCEM8			.779	
RCEM9			.860	
RCEM10			.787	
RCEM11	.769			
RCEM12	.830			
RCEM13	.819			
RCEM14	.841			
RCEM15	.656			
RCEM16	.744			
Toplam varyans %	24.136	17.326	13.772	12.042

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmada R-ÇEMÖ'nün normal zekâya sahip öğrencilere uyarlandıktan sonra bu formun üstün yetenekli öğrenciler için psikometrik değerleri incelemiştir. Faktör yapısının uygunluğu için önce AFA sonra DFA yapılmıştır. Normal zekâ düzeyindeki öğrencilerde AFA ve DFA'da bir model elde edildiği için üstün

Şekil 2. Üstün yetenekli çocuklarda R-ÇEMÖ'nün yol diyagramı

yetenekli öğrencilerde yeni bir faktörleşme olasılığı çok azdır ve faktör yapısı belli olduğu için onlarda AFA yapılmadan DFA yapılmıştır (Orçan, 2018).

Sarıçam'ın (2024) aktardığına göre (bkz. Tablo 1) normal zekâ düzeyindeki çocuk ve ergen örnekleminde R-ÇEMÖ'ye ait uyum iyiliği endekslerinden CMIN/df oranı, TLI, SRMR ve RMSEA değerleri kabul edilebilirdir. CFI ve GFI değerleri mükemmeldir. Üstün yetenekli çocuk ve ergen örnekleminde DFA uyum iyiliği değerleri kabul edilebilir düzeydedir. DFA'da faktör yüklerinin yüksek olması beklenmektedir. Harrington'un (2009) belirttiğine göre faktör yükleri .32 civarı zayıf, .45 civarı kabul edilebilir, .55 civarı iyi .63 civarı çok iyi ve .71 üstü mükemmeldir. Normal zekâ düzeyindeki öğrencilerde madde 4 (e6) hariç diğer tüm maddelere ait faktör yük değerleri mükemmeldir. Üstün yetenekli öğrencilerde madde 3 (e1) ve madde 4 (e6) hariç diğer maddelere ait faktör yük değerleri çok iyi ve mükemmeldir. Fakat sadece faktör yüküne bakıp modeli yorumlamak eksik kalacaktır. Her bir maddenin bağlı bulunduğu faktöre yol katsayılarına ait t değerleri ve her bir maddenin hata varyansına ait t değerleri (CR) manidar olduğu için DFA analizi sonrası maddelerin ilgili oldukları faktörleri 99% GA'da doğruladığı ($p = .000$) söylenebilir. Model uyumunun yeterliliğini değerlendirmek amacıyla her iki gruba ait model için çeşitli uyum indeksleri incelenmiştir. Normal çocuk ve ergenlere ait modelde uyum istatistikleri yaygın olarak kabul edilen eşik değerlere göre (Hu & Bentler, 1999; Kline, 2016), bu sonuçlar kabul edilebilir ile iyi uyum arasında bir düzeye işaret etmektedir. Özellikle, CFI değeri iyi uyum kriterini ($\geq .95$) karşılamakta, RMSEA ve SRMR değerleri ise kabul edilebilir sınırlar içerisinde kalmaktadır ($\leq .08$). Buna

karşılık, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin modelinde biraz daha zayıf uyum indeksleri sergilemiştir. Bu modelde genel olarak kabul edilebilir sınırlar içerisinde olsa da, normal çocuk ve ergenlerin modeli birçok gösterge açısından daha üstün bir uyum sunmuştur. Özellikle, normal çocuk ve ergenlerin CMIN/df oranı daha düşüktür (2.77'ye karşı 2.85), karşılaştırmalı uyum indeksleri (CFI, TLI, GFI) daha yüksektir ve RMSEA ile SRMR değerleri biraz daha düşüktür. Fakat hem normal zeka düzeyindeki çocuk ve ergenlerde hem de üstün yetenekli çocuk ve ergenlerdeki DFA uyum iyiliği değerleri ölçeğin orijinalindeki değerlerden (Yang vd., 2015) daha iyi çıkmıştır.

R-ÇEMÖ ile önceden geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan OOMÖ arasında elde edilen istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar, her iki ölçüm aracının aynı psikometrik yapıyı tutarlı biçimde değerlendirdiğine işaret etmektedir. Bu bulgu, ölçülen yapının kültürel ve dilsel adaptasyon süreçlerine rağmen yapısal bütünlüğünün korunduğunu ve ölçeklerin yapısal eşdeğerlik (structural equivalence) sağladığını desteklemektedir. Dolayısıyla, bu korelasyonlar hem dilsel hem de kültürel varyasyonların ölçek puanları üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu göstererek, R-ÇEMÖ'nün uyarlama sürecinde geçerlik açısından sağlam bir dayanak oluşturduğunu göstermektedir. Bu tür bulgular, çapraz kültürel psikometri alanında ölçeklerin karşılaştırılabilirliğinin sağlanması ve ölçülen kavramın evrenselliği açısından büyük önem taşımaktadır (Fetvadjev vd., 2021; Hambleton vd., 2005; van de Vijver & Leung, 1997). Ayrıca R-ÇEMÖ'nün büyülenmeci narsisizm ile anlamlı ilişkilere sahip olması önceki çalışmaları haklı çıkarmaktadır. Örneğin Smith vd. (2016) yapmış oldukları bir meta analiz çalışmasında büyülenmeci narsisizm ile mükemmeliyetçilik arasında pozitif bir ilişki saptamıştır. Yazarlara göre büyülenmeci narsistler başkalarından mükemmellik talep ettiği gibi "mükemmel" bir imajı teşvik ederler. Benzer şekilde Vecchione vd. (2023), mükemmeliyetçilik çabalarının öncelikli olarak narsistik hayranlıkla ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

İç tutarlılık Cronbach alfa ve McDonald Omega güvenilirlik değerlerinin .70'ten yüksek olması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2012; Şimşek & Noyan, 2013). Bu değerler bir testteki maddelerin aynı temel yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü ifade eden bir ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliğini değerlendirmek için kullanılır. Yüksek bir güvenilirlik katsayısı ($\geq .70$), ölçeğin istikrarlı, tutarlı sonuçlar ürettiği ve puanlardaki değişimin çoğunun ölçülen özellikteki bireyler arasındaki gerçek farklılıklardan kaynaklandığı anlamına gelir; rastgele hatadan değil (Nunnally & Bernstein, 1994). Hem normal zekâ düzeyindeki öğrencilerde hem de üstün yetenekli öğrencilerde iç tutarlılık güvenirliliğin sağlandığı söylenebilir. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .20'den (Berk, 1978) .30'dan (Nunnally & Bernstein, 1994) veya .40'dan (Arah vd., 2011)

fazla olması gerekmektedir. Her bir ilişki anlamlı düzeydedir ($p < .001$). Ölçek geliştirmede veya uyarlamada, .40'tan büyük düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları genellikle kabul edilebilir olarak değerlendirilir, çünkü bunlar maddenin temel yapının ölçümüne anlamlı bir şekilde katkıda bulunduğunu ve toplam puanla yeterli ortak varyansı paylaştığını gösterir (DeVellis, 2021; Field, 2024). DeVellis'e (2021) göre özellikle yerleşik ölçeklerde, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu katsayısının .40 veya daha yüksek olması gerekmektedir, çünkü bu maddeler iyi ayrımcılık gücü ve yapı uyumu sergiler. Bir başka ifadeyle .40 ve üzerindeki değerler, madde ile ölçek arasında orta ile yüksek düzeyde ilişki olduğunu ve maddenin güvenilirlik açısından yeterli olduğunu gösterir. Bundan dolayı hem normal zeka düzeyindeki hem de üstün yetenekli çocuklarda R-ÇEMÖ'ye ait düzeltilmiş madde korelasyon katsayıları alanyazındaki ölçütü karşılamaktadır.

Çalışmada hem üstün yetenekli öğrencilerde hem de normal zekâya sahip öğrencilerde R-ÇEMÖ'nün psikometrik değerleri 4 alt faktörlü olarak incelenmişti. Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin ayrımı literatürde net bir şekilde yapıldığından orijinalinde toplam puan alınmış olunmasına rağmen bu çalışmada alt faktörler üzerinden çalışma yürütülmüştür. Yapı geçerliği, uyum geçerliği, iç tutarlık güvenilirlik ve madde analizinden elde edilen bulgu ve tartışmalara göre ölçeğin hem üstün yetenekli çocuklarda hem de normal zekâ düzeyinde çocuklarda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilir. Çalışmada kullanılan R-ÇEMÖ, bireyin kendisini değerlendirmesine yönelik bir ölçme aracıdır. Diğerlerinin değerlendirmeleriyle ölçüm yapılan ölçekler ile R-ÇEMÖ'nün kıyaslaması yapılabilir. Ya da azim, öğrenme kaygısı, akademik erteleme, motivasyon düzenleme gibi ölçme araçlarıyla ölçeğin ilişkisine bakılabilir. Sonuç olarak hem normal zekâ düzeyindeki öğrencilerin hem de üstün yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeylerini değerlendirecek 4 faktörlü bir ölçme aracı alanyazına kazandırılmıştır. Fakat farklı çalışma gruplarında standartizasyon çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Etik Beyan

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen tüm kurallara uyulduğu beyan edilmiştir.

Etik Kurul Onayı

Etik kurul izni kapsamında; (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu), 07.07.2021 tarihinde, 51 nolu karar ile E-60263016-050.06.04-55721 sayılı belge alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) herhangi bir çıkar çatışması bildirmemektedir.

Finansal Destek

Bu araştırma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yazarlık Katkı Beyanı

Fikir/Kavramsallaştırma: Hakan Sarıçam

Tasarım: Hakan Sarıçam, Yeşim Fazlıoğlu

Veri Toplama: Hakan Sarıçam

Veri İşleme/Analiz: Hakan Sarıçam

Yazım – İlk Taslak: Hakan Sarıçam

Yazım – Gözden Geçirme ve Düzenleme: Hakan Sarıçam, Yeşim Fazlıoğlu

Literatür Taraması: Hakan Sarıçam

Görsel Sunum: Hakan Sarıçam

Proje Yönetimi: Hakan Sarıçam, Yeşim Fazlıoğlu

Denetim/Akademik Danışmanlık: Hakan Sarıçam, Yeşim Fazlıoğlu

*Bu çalışma, ilk yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürütülen doktora tezinden üretilmiştir.

Kaynaklar

- Adler, A. (1956). The neurotic disposition. In H. L. Ansbacher & R. R. Ansbacher (Eds.), *The individual psychology of Alfred Adler* (pp. 239–262). Harper.
- Ansbacher, H. L., & Ansbacher, R. R. (Eds.). (1956). *The individual psychology of Alfred Adler*. Basic Books.
- Arah, O. A., Hoekstra, J. B., Bos, A. P., & Lombarts, K. M. (2011). New tools for systematic evaluation of teaching qualities of medical faculty: Results of an ongoing multi-center survey. *PLOS ONE*, 6(10), e25983. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0025983>
- Back, M. D., Küfner, A. C. P., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. A. (2013). Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1013–1037. <https://doi.org/10.1037/a0034431>
- Burcaş, S., & Creţu, R. Z. (2021). Perfectionism and neuroticism: Evidence for a common genetic and environmental etiology. *Journal of Personality*, 89(4), 819–830. <https://doi.org/10.1111/jopy.12617>
- Burns, D. D. (1980). The perfectionist's script for self-defeat. *Psychology Today*, 14, 34–52.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem A.
- Callahan, J. (1993). Blueprint for an adolescent suicidal crisis. *Psychiatric Annals*, 23(5), 263–270. <https://doi.org/10.3928/0048-5713-19930501-07>
- Callard-Szulgit, R. (2003). *Perfectionism and gifted children*. R&L Education. <https://doi.org/10.5771/9781610486804>
- Castro, J., Gila, A., Gual, P., Lahortiga, F., Saura, B., & Toro, J. (2004). Perfectionism dimensions in children and adolescents with anorexia nervosa. *Journal of Adolescent Health*, 35, 392–398. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2003.11.094>
- Chan, D. W. (2009). Perfectionism and goal orientations among Chinese gifted students in Hong Kong. *Roepers Review*, 31(1), 9–17. <https://doi.org/10.1080/02783190802527331>

- Chapman, H., & Gillespie, S. M. (2019). The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2): A review of the properties, reliability, and validity of the CTS2 as a measure of partner abuse in community and clinical samples. *Aggression and Violent Behavior, 44*, 27–35. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2018.10.006>
- Christopher, M. M., & Shewmaker, J. (2010). The relationship of perfectionism to affective variables in gifted and highly able children. *Gifted Child Today, 33*(3), 20–30. <https://doi.org/10.1177/107621751003300307>
- Ciğerci, C. Z. (2006). *Üstün yetenekli olan ve olmayan ergenlerde benlik saygısı, başkalarının algılaması ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler: Fen lisesi ve düz lise karşılaştırması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- DeVellis, R. F. (2021). *Scale development: Theory and applications* (5th ed.). SAGE Publications.
- Einstein, D. A., Lovibond, P. F., & Gaston, J. E. (2000). Relationship between perfectionism and emotional symptoms in an adolescent sample. *Australian Journal of Psychology, 52*(2), 89–93. <https://doi.org/10.1080/00049530008255373>
- Fang, T., & Liu, F. (2022). A review on perfectionism. *Open Journal of Social Sciences, 10*, 355–364. <https://doi.org/10.4236/jss.2022.101027>
- Ferber, K. A., Chen, J., Tan, N., Sahib, A., Hannaford, T., & Zhang, B. (2024). Perfectionism and social anxiety: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology: Science and Practice*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/cps0000201>
- Fetvadjev, V. H., Fontaine, J., & He, J. (Eds.). (2021). *Methods and data analysis for cross-cultural research*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781107415188>
- Field, A. (2024). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (6th ed.). SAGE Publications.
- Flett, G. L., Hewitt, P. L., & Dyck, D. G. (1989). Self-oriented perfectionism, neuroticism, and anxiety. *Personality and Individual Differences, 10*(7), 731–735. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(89\)90119-0](https://doi.org/10.1016/0191-8869(89)90119-0)
- Flett, G. L., Panico, T., & Hewitt, P. L. (2011). Perfectionism, type A behavior, and self-efficacy in depression and health symptoms among adolescents. *Current Psychology, 30*, 105–116. <https://doi.org/10.1007/s12144-011-9103-4>
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research, 14*(5), 449–468. <https://doi.org/10.1007/BF01172967>
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology: A Journal of Human Behavior, 15*(1), 27–33.
- Hambleton, R. K., Merenda, P. F., & Spielberger, C. D. (Eds.). (2005). *Adapting educational and psychological tests for cross-cultural assessment*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Harrington, D. (2009). *Confirmatory factor analysis*. Oxford University Press.
- Hewitt, P. L., & Dyck, D. G. (1986). Perfectionism, stress, and vulnerability to depression. *Cognitive Therapy and Research, 10*(1), 137–142. <https://doi.org/10.1007/BF01173389>
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1993). Dimensions of perfectionism, daily stress, and depression: A test of the specific vulnerability hypothesis. *Journal of Abnormal Psychology, 102*(1), 58–65. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.102.1.58>
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Blankstein, K. R. (1991). Perfectionism and neuroticism in psychiatric patients and college students. *Personality and Individual Differences, 12*(3), 273–279. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(91\)90113-P](https://doi.org/10.1016/0191-8869(91)90113-P)
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Mikail, S. F. (2017). *Perfectionism: A relational approach to conceptualization, assessment, and treatment*. Guilford Press.
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Turnbull-Donovan, W. (1992). Perfectionism and suicide potential. *British Journal of Clinical Psychology, 31*, 181–190. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8260.1992.tb00982.x>
- Hewitt, P. L., Smith, M. M., Ge, S. Y. J., Mössler, M., & Flett, G. L. (2022). Perfectionism and its role in depressive disorders. *Canadian Journal of Behavioural Science, 54*(2), 121–131. <https://doi.org/10.1037/cbs0000306>
- Hollender, H. M. (1965). Perfectionism. *Comprehensive Psychiatry, 6*(2), 94–103. [https://doi.org/10.1016/S0010-440X\(65\)80016-5](https://doi.org/10.1016/S0010-440X(65)80016-5)
- Horney, K. (1950). *Neurosis and human growth: The struggle toward self-realization*. Norton.
- Hu, L.-t., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling, 6*(1), 1–55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Huprich, S. K., Porcerelli, J., Keaschuk, R., Binienda, J., & Engle, B. (2008). Depressive personality disorder, dysthymia, and their relationship to perfectionism. *Depression and Anxiety, 25*, 207–217. <https://doi.org/10.1002/da.20290>
- James, K., Verplanken, B., & Rimes, K. A. (2015). Self-criticism as a mediator in the relationship between unhealthy perfectionism and distress. *Personality and Individual Differences, 79*, 123–128. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.01.030>
- Kağan, M. (2011). Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 12*(3), 192–197.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.
- Koç, İ. (2015). Bilim ve Sanat Merkezi'ne devam eden üstün zekâli/yetenekli öğrencilerin iletişim becerileriyle ilgili görüşleri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 3*(1), 39–53.
- Koç, İ. (2016). Üstün zekâli ve üstün yetenekli öğrenci velilerinin Bilim ve Sanat Merkezi'yle ilgili görüşleri: Bir BİLSEM örneği. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi, 3*(3), 17–24.
- Lenton-Brym, A. P., & Antony, M. M. (2020). Perfectionism. In J. S. Abramowitz & S. M. Blakey (Eds.), *Clinical handbook of fear and anxiety: Maintenance processes and treatment mechanisms* (pp. 153–169). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000150-009>
- Lin, W. L., & Yao, G. (2024). Concurrent validity. In *Encyclopedia of quality of life and well-being research* (pp. 1303–1304). Springer International Publishing.
- Missildine, W. H. (1963). Perfectionism—If you must strive to “do better.” In W. H. Missildine, *Your inner child of the past* (pp. 75–90). Pocket Books.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Orçan, F. (2018). Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi: İlk hangisi kullanılmalı? *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology, 9*(4), 413–421.
- Pacht, A. R. (1984). Reflections on perfection. *American Psychologist, 39*(4), 386–390. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.39.4.386>
- Park, H.-J., & Jeong, D. Y. (2015). Psychological well-being, life satisfaction, and self-esteem among adaptive perfectionists, maladaptive perfectionists, and nonperfectionists. *Personality and Individual Differences, 72*, 165–170. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.08.031>
- Patterson, H., Firebaugh, C., Zolnikov, T., Wardlow, R., Morgan, S., & Gordon, B. (2021). A systematic review on the psychological effects of perfectionism and accompanying treatment. *Psychology, 12*, 1–24. <https://doi.org/10.4236/psych.2021.121001>

- Raudasojä, M., Sorkkila, M., & Aunola, K. (2022). Self-esteem, socially prescribed perfectionism, and parental burnout. *Journal of Child and Family Studies*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02324-y>
- Rice, K. G., Richardson, C. M., & Clark, D. (2012). Perfectionism, procrastination, and psychological distress. *Journal of Counseling Psychology*, 59(2), 288–302. <https://doi.org/10.1037/a0026643>
- Sarıçam, H. (2024). *Üstün yetenekli çocukların psikolojik, sosyal ve duygusal özellikler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Schuler, P. A. (2002). Perfectionism in gifted children and adolescents. In M. Neihart, S. Reis, N. M. Robinson, & S. M. Moon (Eds.), *The social and emotional development of gifted children: What do we know?* Prufrock Press.
- Shou, Y., Sellbom, M., & Chen, H. F. (2022). Fundamentals of measurement in clinical psychology. In *Comprehensive clinical psychology* (pp. 13–35). Elsevier.
- Silverman, L. K. (1993). *Counseling the gifted and talented*. Love Publishing Co.
- Silverman, L. K. (2013). *Giftedness 101*. Springer.
- Şimşek, G. G., & Noyan, F. (2013). McDonald's ω , Cronbach's α , and generalized θ for composite reliability of common factor structures. *Communications in Statistics – Simulation and Computation*, 42(9), 2008–2025. <https://doi.org/10.1080/03610918.2012.689062>
- Smith, M. M., Sherry, S. B., Chen, S., Saklofske, D. H., Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2016). Perfectionism and narcissism: A meta-analytic review. *Journal of Research in Personality*, 64, 90–101. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2016.07.012>
- Stoeber, J. (2018). The psychology of perfectionism: An introduction. In J. Stoeber (Ed.), *The psychology of perfectionism: Theory, research, applications* (pp. 3–16). Routledge.
- Stoeber, J., Harris, R. A., & Moon, P. S. (2007). Perfectionism and the experience of pride, shame, and guilt: Comparing healthy perfectionists, unhealthy perfectionists, and nonperfectionists. *Personality and Individual Differences*, 43(1), 131–141. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.11.012>
- Tadik, H., Akca, E., & Uçak-Azboy, Z. (2017). Perfectionism and self-handicapping behaviors of gifted students: A review of the literature. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 5(2), 85–93. <https://doi.org/10.17478/JEGYS.2017.58>
- Uz-Baş, A. (2010). Uyumlu-Uyumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(34), 128–138.
- van de Vijver, F. J. R., & Leung, K. (1997). *Methods and data analysis for cross-cultural research*. SAGE.
- Vecchione, M., Vacca, M., Dentale, F., Lombardo, C., Geukes, K., & Back, M. D. (2023). The associations between grandiose narcissism and perfectionism: New insights into an old debate. *Personality and Individual Differences*, 215, 112395. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112395>
- Wheeler, H. A., Blankstein, K. R., Antony, M. M., McCabe, R. E., & Bieling, P. J. (2011). Perfectionism in anxiety and depression: Comparisons across disorders, relations with symptom severity, and role of comorbidity. *International Journal of Cognitive Therapy*, 4(1), 66–91. <https://doi.org/10.1521/ijct.2011.4.1.66>
- Wyatt, R., & Gilbert, P. (1998). Dimensions of perfectionism: A study exploring their relationship with perceived social rank and status. *Personality and Individual Differences*, 24(1), 71–79. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(97\)00146-3](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(97)00146-3)
- Yang, H., Hong, C., Tao, X., & Zhu, L. (2015). Revising the Child and Adolescent Perfectionism Scale: A test of the four-factor structure in a Chinese sample. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 48(3), 192–203. <https://doi.org/10.1177/0748175615578733>
- Yıldırım, O., & Balci Çelik, S. (2022). Çocuk-Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği - Kısa Form: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 1–19. <https://doi.org/10.17679/inuefd.858685>